

Izabella Hollak-Zwolińska
grafika i malarstwo

Izabella Hollak – Zwolińska

(1947-1986)

grafika i malarstwo

Jeleniogórskie Centrum Informacji i Edukacji Regionalnej
„Książnica Karkonoska”
2014

galeria małych form

Wystawa
16 grudnia 2014 - 16 stycznia 2015

DOFINANSOWANE PRZEZ
MIASTO JELENIA GÓRA

ISBN 978-83-63442-01-9

In memoriam Izie

Poznałyśmy się w czasie egzaminów wstępnych do Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych we Wrocławiu. Wysoka, szczupła, wyróżniająca się oryginalną urodą.

Pierwszy rok studiów to zmaganie się z problemami twórczymi, kreowanie siebie, błędy, porażki i sukcesy. Młodzieńcze miłości, oczarowania i rozczarowania. Zwracała uwagę pracowitością. Jeszcze bardzo niedojrzałe poczynania twórcze charakteryzowały się odwagą wypowiedzi. Dwa lata w pracowni adiunkta Mieczysława Hoffmana. Trzeci rok to wybór specjalizacji. Iza wybrała ceramikę w pracowni prof. Ireny Lipskiej – Zwarskiej, Grafikę u Haliny Pawlikowskiej. Eksperymentalne malarstwo w pracowni prof. Alfonsa Mazurkiewicza było początkiem późniejszych kompozycji graficznych. W splocie różnych wydarzeń, dojrzewała nasza przyjaźń. Od trzeciego roku studiów mieszkaliśmy razem w akademiku na H. Pobożnego. Szalone lata studiów to nie tylko pracownie i nauka, to też plenery malarskie, obozy sportowe (lekkoatletyka i żagle) w Giżycku.

Wszędzie poezja była jej nieodłączną towarzyszką. Po obronie dyplomów nasze drogi się rozeszły, ale byliśmy w stałym kontakcie. Zapał twórczy i młodzieńcze ambicje owocowały udziałem w licznych wystawach. Ja prezentowałam szkło artystyczne, Iza grafikę.

Poznana i doskonalona przez nią technika szablonu dawała coraz to doskonalsze efekty. Jej życiem kierowała miłość. Sztuka i syn byli na pierwszym miejscu, potem rodzice i przyjaciele. Przytłaczała ją proza życia, szara rzeczywistość, trud utrzymania rodziny. Była ogromnie świadoma ówczesnych czasów zniewolenia. Swą twórczością manifestuje potrzebę uwolnienia: swojej duszy, czy ciała?

Pan Bóg zabrał artystkę, nam przyjaciółkę. Może Boga cieszą jej dokonania w niebie, my możemy już tylko podziwiać to, co nam zostało w pamięci, jej żywiołowy temperament, odwagę i przyjaźń, obrazy i poezję.

Niezapomnianej przyjaciółce
Ewa Gerczuk - Moskaluk

LIST DO IZY

Izabelli Hollak- Zwolińskiej

Jesień już w Karkonoszach, wiesz?
Znów posiały barwą drzewa.
I klucz żurawi przeleciał też.
I las ptakami już nie śpiewa.

Jesień i w moim życiu. Wiem.
Ty za to wiecznie będziesz młoda –
Nie będziesz siwieć dzień za dniem,
W lustrze pamięci twa uroda!

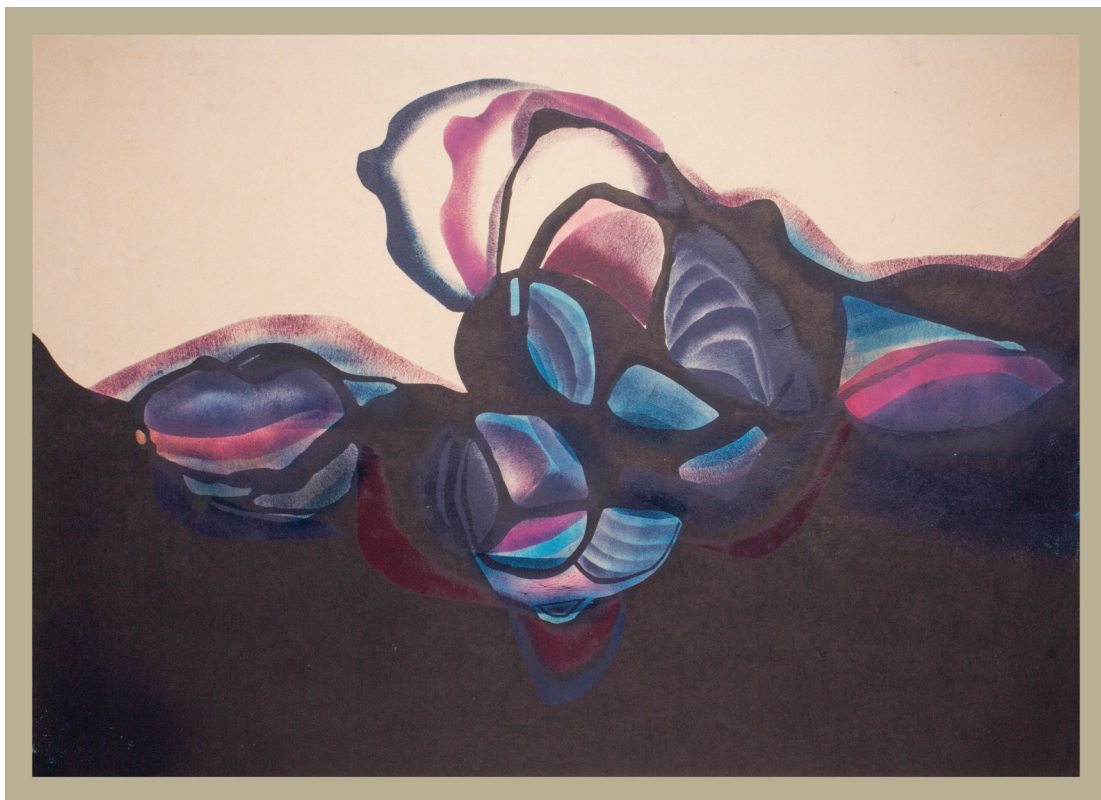
Wnuki nam rosną. Taki czas.
A my już razem nie siadamy,
by w słowach odnajdywać blask,
co nas prowadzi w świat nieznany.

Minęły lata, teraz już
Coraz nam bliżej do spotkania.
Choć w oczach mam słoneczny kurz,
A serce skłonne do kochania.

Kończę już, ale powiem Ci,
że mi tu Ciebie wciąż brakuje.
Więc Stamtąd spójrz w te złote dni
I przyjmij wiersz, co jak ja, czuje.

Elżbieta Śnieżkowska-Bielak

Listopad 2014.

Rozstanie

linoryt barwny, szablony, 1972

Pragnienie
linoryt barwny, szablon, 1972

Różowy sen
linoryt barwny, szablon, 1973

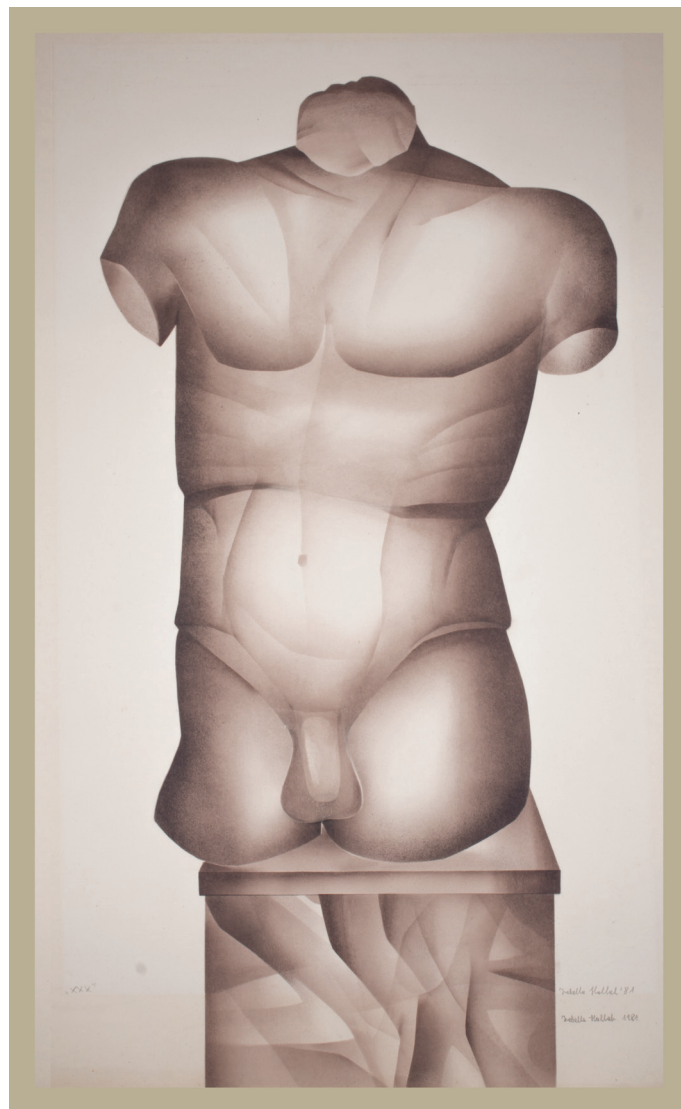
Pragnienie
linoryt barwny, szablony, 1975

Embrion
szablon, 1975

Bez serca
technika mieszana, 1981

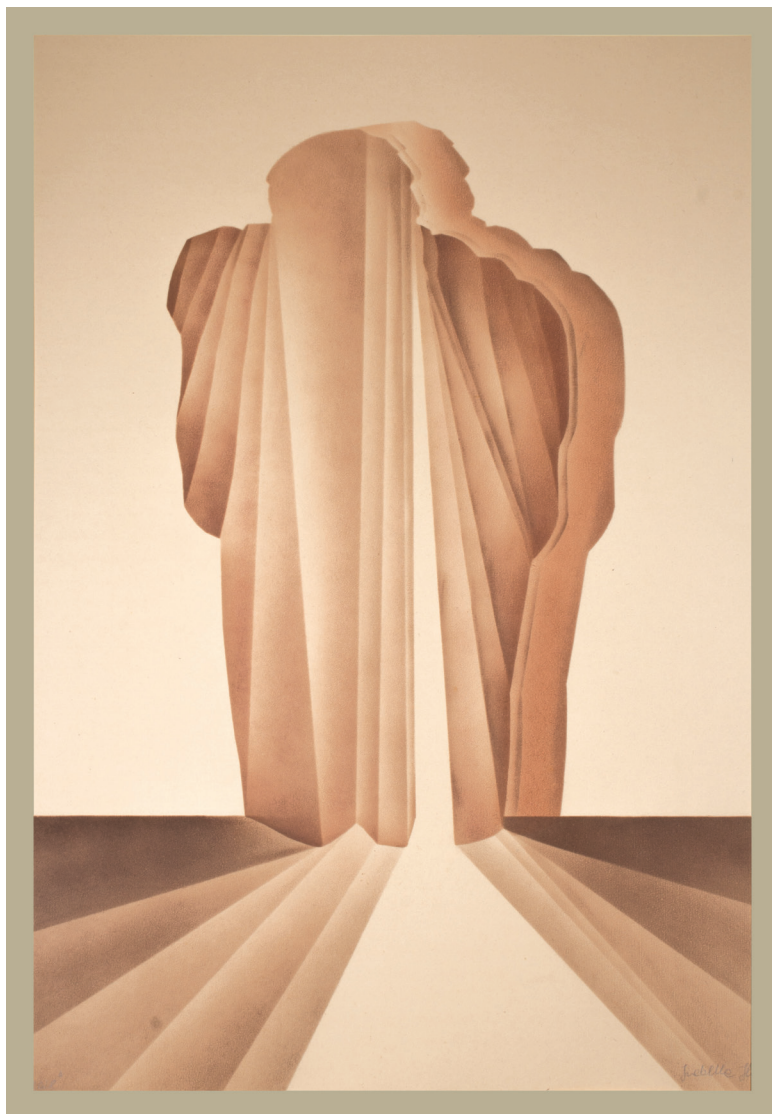
XXX

technika mieszana, 1981

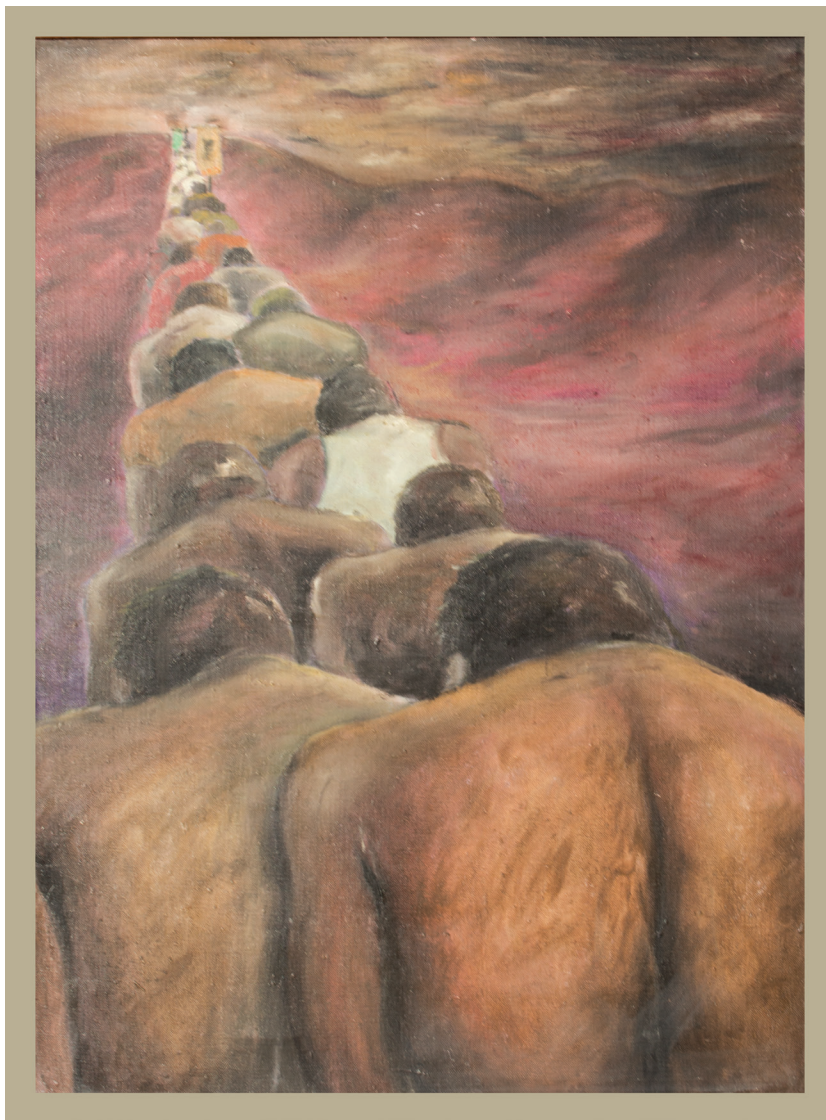

Nike

technika mieszana, 1980

Pęknięcie
technika mieszana, 1981

Bez nazwy I
olej, płótno, 1982

Bez nazwy II
olej, płótno, 1982

Bez nazwy III

olej, płótno, 1982

Izabella Hollak-Zwolińska (wł. Zofia Izabella Hollak) córka Ireny i Adama. Rodzice przyjechli ze wsochdu na zmie odzskane do podsudeckiej wsi Wojcieszce. Ich uczucie to osobny rozdział – Adam długo zabiegał o wzajemność Ireny. W efekcie ich szalonego związku na świat 18 marca 1947 r. przyszła Zofia Izabella.

Iza o sobie pisała:

Dzieciństwo spędziłam na wsi podsudeckiej, już od najmłodszych lat przejawiałam zainteresowanie sztukami pięknymi: malowałam i rysowałam na książkach, ścianach, szybach okiennych, grałam na pianinie, brałam udział w przedstawieniach teatralnych szkoły wiejskiej, najgłośniej śpiewałam w kościele, pierwszy swój wiersz napisałam mając 8 lat¹.

Średnią szkołę ogólnokształcącą skończyła w Cieplicach Śląskich. Zdała egzamin do Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych we Wrocławiu. Pierwszy roku studiów upamiętnił się burzliwym marcem. Pod kierunkiem doc. Mieczysława Hoffmana minęły dwa pierwsze lata studiów. Lakonicznie pisała: *Reszta studiów upłynęła w atmosferze ciągłych poszukiwań siebie*². Liczne przyjaźnie, plenery malarskie, obozy sportowe w słynnym międzynarodowym akademickim ośrodku sportowym w Giżycku, żagle, kajaki, koszykówka, lekkoatletyka.

Trzeci rok studiów to wybór specjalizacji – ceramika na wydziale Ceramiki i Szkła u prof. Ireny Lipskiej–Zwarskiej. Grafika u prof. Haliny Pawlikowskiej. Równocześnie pisała. Pisanie dawało jej możliwość szybszej reakcji na doznania z otaczającej ją rzeczywistości. Malarstwo, grafika to dłuższy proces, ale tematycznie związany z klimatem tamtych czasów – buntu młodych i poczucia zniewolenia.

Mimo dużego zaangażowania w realizacje ceramiczne, jej prawdziwą pasją stała się grafika. Połączenie linorytu z techniką szablonu dawało bardzo interesujące efekty. Doskonaliła ją przez wiele lat. Dyplom w zakresie projektowania ceramiki uzyskała w 1975 roku. Na studiach poznała swojego przyszłego męża Wiesława Mariana Zwolińskiego. Wróciła do Cieplic-Jeleniej Góry.

Tworzyła. Zajmowała się grafiką artystyczną, malarstwem i pisała. Od 1975 roku należała do Korespondencyjnego Klubu Młodych Pisarzy przy Zarządzie Wojewódzkim Związku Socjalistycznej Młodzieży Polskiej w Jeleniej Górze, w latach 80. działała w Klubie Literackim przy JTSK. Była członkiem Związku Polskich Artystów Plastyków okręgu wrocławskiego oraz członkiem Jeleniogórskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego. Uczyła od 1974 roku w Szkole Rzemiosł Artystycznych w Jeleniej Górze-Cieplicach. W 1977 roku jako plastyk zdobyła uprawnienia instruktora klasy drugiej. Jako poetka publikowała w „Nowinach Jeleniogórskich” (1979), jej wiersze zamieszczone były w II Almanachu Jeleniogórskim (1979), Kulturze Dolnośląskiej (1982), „Radarze” (1983). W 1985 roku nakładem JTSK wyszedł jedyny tomik jej prozy poetyckiej „Między snem a rzeczywistością”.

O samej sobie pisała tak:

*Po wesołym obłaniu pracy dyplomowej z biciem serca przystąpiłam do realizacji artystycznych zamierzeń, czego dowodem były co roczne wystawy indywidualne, udział w konkursach i wystawach zbiorowych. Trwało to 5 lat, do Bożego Ciała – w ten dzień upalny, w brudnym szpitalu miejskim poczęłam syna. Od tej chwili mam dwie miłości, które nie mogą pogodzić się między sobą. W sporze zwycięża czasem muza poezji, która ucieleśniła się w zbiorze, nie wydanej prozy poetyckiej z braku papieru i przesytu rynku. Obecnie przygotowuję wystawę indywidualną dla chleba i patrzę w jasną przyszłość z lękiem...*³

W pierwszych latach po studiach gromadziła wokół siebie młodą inteligencję jeleniogórską: literatów, malarzy, nauczycieli pobliskiej Szkoły Rzemiosł Artystycznych. Prowadził otwarty dom. Zawsze można było ją odwiedzić w gronie przyjaciół, podyskutować przy kieliszku domowego wina.

Przebojem weszła w środowisko artystyczne Jeleniej Góry, świadczą o tym nie tylko częste wystawy, ale przede wszystkim nagrody: w 1974 roku II i III w konkursie na plakat „Września Jeleniogórskiego”, a w 1975 r. nagroda pierwsza. Więc z jednej strony uznanie, ale z drugiej – ciągłe poszukiwanie własnego „ja” w sztuce, nieważne – literackiej czy plastycznej.

O jej twórczości plastycznej pisała Zofia Gebhard:

*Interesowała ją właśnie forma, jej przestrzenne istnienie, które ożywiły nakładane na siebie multiplikacje czy zrytmizowane podziały wewnętrzne, zróżnicowane dodatkowo gradacją barwy – ograniczonej do monochromatycznej gamy szarości czy sepii. Na owych kompozycjach pojawia się postać ludzka, fragment postaci, wycięty z przestrzeni profil twarzy czy piersi, tors, głowa – ale są one płaskie i anonimowe niczym tarcza ustawiona na strzelnicy. Ważniejsze od wizji plastycznej wydaje się tutaj przesłanie: problem braku jednoznacznej tożsamości, człowiek jako cel...*⁴

Jej twórczość, literacka i plastyczna, obie dziedziny tak szybko przerwane, doczekała się również po latach uznania:

Ten rodzaj ekspresji znacznie łatwiej pozwolił określić drogę, którą usiłowała podążać młoda jeszcze artystka. Wieloznaczność istnienia, rzeczywistości i samej w tym jej twórczości – to wyraźne rysy pierwszego już tomiku zatytułowanego „Między snem a rzeczywistością”. Dalsze – potwierdziły tylko ogromną wrażliwość poetki na wieloznaczność istnienia i rozumienia rzeczywistości, która mimo wszystko bardzo ją pasjonowała. Tak jak w wielu biografiach artystów kreujących swoją twórczość w różnych materiałach, tak

i tutaj wpływ barwności na poezję i literackich niedomówień na grafikę jest widoczny. Mimo przerwania tej ciekawie rozwijającej się drogi artystycznej – dzięki jej dwutorowości – sztuka Izabelli Hollak zdążyła się nam ukazać jako intrygująca całość⁵.

Zginęła w wypadku samochodowym – coś niewyobrażalnie bolesnego było w tym nagłym odejściu. Zgaśł wulkan: namiętności, miłości i talentu. Zostawiła zrozpaczoną rodzinę i przyjaciół. Niezapomniane drobne kroczyki syna za trumną matki. Ten mały chłopiec Krzyś, jej wielka miłość, szedł oszołomiony nie zdając sobie jeszcze sprawy jaki cios go spotkał.

Odeszła gwałtownie tak jak żyła. Pozostała w pamięci rodziny, przyjaciół i miłośników sztuki. Została pochowana na starym cmentarzu w Jeleniej Górze-Cieplach.

Waldemar Wilk

Bibliografia:

1. Bednarek Stefan. Hollak Izabella. Wspomnienie pośmiertne. „Karkonosze” 1986, nr 11, s. 32-33.
2. [Drugie] 2 Prezentacje Jeleniogórskie. Jelenia Góra: Biuro Wystaw Artystycznych, 1979. Plastyka województw południowo – zachodnich. Jelenia Góra: Biuro Wystaw Artystycznych, 1980.
3. Grafika Izabella Hollak. Red. Izabella Hollak. Jelenia Góra: Związek Polskich Artystów Plastyków okręg – Wrocław, Klub Międzynarodowej Prasy i Książki, 1976.
4. Grupa Młodych. Wystawa grupy młodych jeleniogórskiego środowiska plastyków profesjonalistów. Red. Irena Klisowska. Jelenia Góra: Biuro Wystaw Artystycznych, 1982.
5. Hollak Izabella. Zgon (30.IX.1986). [Nekr.]. „Karkonosze” 1986, nr 11, s. 32-33.
6. Hollak Izabella. Zgon (30.IX.1986). [Nekr.]. „Nowiny Jeleniogórskie” 1986, nr 40, s. 15.
7. Hollak – Zwolińska Izabella. Między snem a rzeczywistością. Jelenia Góra: Jeleniogórskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne, 1985
8. Izabella Hollak – grafika. Jelenia Góra: Związek Polskich Artystów Plastyków okręg - Wrocław, Klub Międzynarodowej Prasy i Książki, 1975.
9. Izabella Hollak – Grafika. Wałbrzych: Biuro Wystaw Artystycznych, 1983.
10. Izabella Hollak. Grafika. Kłodzko: Biuro Wystaw Artystycznych, 1978.
11. Izabella Hollak - Zwolińska (1947-1986) – grafika. Jelenia Góra: Biuro Wystaw Artystycznych, 1996.
12. Jeleniogórskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne. 45 lat. 1958-2003. Poezja i plastyka twórców z kręgu JTSK. Red. Elżbieta Kotlarska. Jelenia Góra: Jeleniogórskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne, 2003.
13. Panorama sztuki jeleniogórskiej w roku 40 lecia Polski Ludowej. Red. Irena Klisowska-Filipczuk. Jelenia Góra: Biuro Wystaw Artystycznych, 1984.
14. Program powołania Ośrodka Wojewódzkiego KKMP. Jelenia Góra: Korespondencyjny Klub Młodych Pisarzy, 1976.
15. Szkło Ewa Gerczuk. Grafika Izabella Hollak. Red. Ewa Gerczuk. Jelenia Góra: Biuro Wystaw Artystycznych, Związek Polskich Artystów Plastyków oddział w Jeleniej Górze, 1978.
16. Śladami pamięci. Red. Janina Hobgarska, Jolanta Mielech. Jelenia Góra: Biuro Wystaw Artystycznych, 2001.

¹ *Grupa Młodych. Wystawa grupy młodych jeleniogórskiego środowiska plastyków profesjonalistów*, red. Irena Klisowska, Jelenia Góra 1982.

² *Ibid.*

³ *Ibid.*

⁴ *Izabella Hollak-Zwolińska (1947-1986) – grafika*, Jelenia Góra 1996.

⁵ *Śladami pamięci*, red. Janina Hobgarska, Jolanta Mielech, Jelenia Góra 2001, s. 13.

Wystawy indywidualne:

1. 1975: Grafika, KMPiK, Jelenia Góra
2. 1976: Grafika, KMPiK, Jelenia Góra
3. 1977: Grafika, Klub Dziennikarza, Wrocław
4. 1978: Klub 13 Muz, Szczecin
5. 1978: Grafika, BWA Kłodzko
6. 1979: Grafika, BWA Jelenia Góra
7. 1980: Grafika i malarstwo, Galeria „Cieplice”, Jelenia Góra
8. 1983: Grafika, BWA Wałbrzych, KMPiK Jelenia Góra
9. 1996: Izabella Hollak - Zwolińska (1947-1986) – grafika. BWA, Jelenia Góra

Wystawy zbiorowe:

1. 1974: Wystawa Prac Artystów Ziemi Jeleniogórskiej, Muzeum Okręgowe, Jelenia Góra
2. 1975: Prezentacje Twórcze, Wrocław
3. 1977: I Prezentacje Jeleniogórskie, BWA, Jelenia Góra
4. 1977: Wystawa XXX - lecia oddziału ZPAP, Wrocław
5. 1977: Plastycy Jeleniogórscy Prezentują, BWA, Zielona Góra
6. 1978: I Wystawa Grupy Młodych Jeleniogórskiego Środowiska Plastyków Profesjonalistów, BWA, Jelenia Góra
7. 1979: Prezentacje twórcze, Wrocław
8. 1979: II Prezentacje Jeleniogórskie, BWA, Jelenia Góra
9. 1980: Zbliżenie - Współczesna twórczość jeleniogórskich plastyków, Drezno, Zwinger
10. 1980: Plastyka województw południowo - zachodnich, Galerie BWA - Wrocław, Wałbrzych, Legnica, Jelenia Góra, Zielona Góra
11. 1980: II Wystawa Grupy Młodych Jeleniogórskiego Środowiska Plastyków Profesjonalistów, BWA, Jelenia Góra
12. 1980: Wystawa Grafiki - Wrocław 80 - Galeria Arsenał, Wrocław
13. 1982: III Wystawa Grupy Młodych Jeleniogórskiego Środowiska Plastyków Profesjonalistów, BWA, Jelenia Góra
14. 1984: Wystawa Sztuki Współczesnej z Jeleniej Góry
15. 1984: Valkeakoski, Finlandia
16. 1986: V Prezentacje Jeleniogórskiego Środowiska Plastyków Profesjonalistów, BWA, Jelenia Góra

Jeleniogórskie Centrum Informacji i Edukacji Regionalnej

„Książnica Karkonoska”

Jelenia Góra, ul. Bankowa 27, tel. 75 7525926

<http://biblioteka.jelenia-gora.pl/>